



Fondenes bevillinger til kulturelle formål 2022

Fondenes
Videnscenter

November 2024

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Hovedpointer	4
Fondenes bevillinger til kulturelle formål	5
Støtteområder og modtagere af fondsmidler	8
Fondenes arbejdsformer	12
Fonde bag bevillinger til kulturelle formål	14
Fondenes støtte til kulturelle formål sammenlignet med støtte fra det offentlige	17
Definitioner, metode og kildegrundlag	19

Stabil støtte til kulturelle formål fra de danske fonde

Kulturlivet spiller en vigtig rolle i samfundet, som en del af vores fælles identitet og som en kilde til inspiration. I 2022 var kultursektoren præget af genopbygning efter de hårde år med COVID-19, hvor mange institutioner måtte aflyse, lukke og udskyde initiativer.

Kulturområdet modtog i alt 2,6 mia. kr. fra danske fonde i 2022. Fondenes bevillinger til kulturelle formål bidrog blandt andet til at opretholde og søsætte nye kunstneriske indsatser, bevare kulturarv og fremme grøn omstilling. For eksempel gik en del af støtten til indsatsen "Museernes Grønne Akademi", der skal bidrage til at gøre museerne i stand til at gå aktivt ind i den grønne omstilling og vælge de mest bæredygtige løsninger.

Med 2,6 mia. kr. i fondsmidler til kulturlivet lå fondenes støtte til kulturområdet for fjerde år i træk relativt stabilt, og med den femte største andel af midlerne blandt støtteformålene.

Om analysen

Hvert år udarbejder Fondenes Videnscenter en række analyser om fondenes bevillinger. I denne analyse behandler vi opgørelser over, hvor mange midler, fondene bevilgede til kulturelle formål.

I sidste års fondsstatistik (for 2021) og de tidligere år, lå langt de fleste forskningsbevillinger under et tværgående formål (videnskabelige formål). Men der lå også en mindre del af forskningsbevillingerne under støtteformålene, som forskningen vedrørte (f.eks. sundhed, kultur mv.).

Det er ændret fra fondsstatistikken 2022, sådan at forskningsbevillingerne er samlet på de støtteformål, som bevillingerne primært anvendes til forskning inden for. De forskningsbevillinger, der ikke passer under fondsstatistikens støtteformål, findes under 'andre formål'.

Ændringen betyder, at vi på sigt kan få et bedre overblik over de samlede bidrag til de enkelte støtteformål. Det betyder også, at vi nu og nogle år frem, ikke kan fortælle så meget om udviklingen i bevillinger over flere år, fordi data ikke er sammenlignelige. Det gælder bl.a. for udviklingen i antal fonde, der bidrager til et støtteformål. Visse steder vælger vi at beskrive udviklingen uden forskningsmidler, fordi vi på den måde kan vise mere om udviklingen under støtteformålet.

Ud over denne særanalyse med fokus på bevillinger til kulturelle formål, udarbejder vi analyser om de

samlede bevillinger, og vi dykker ned i bevillinger til øvrige støtteformål med stor fondsstøtte.

Vi håber, at du vil læse med og dykke ned i tallene for 2022.

God læselyst!



Hanne Elisabeth Rasmussen
Direktør for Fondenes
Videnscenter

Fondenes bevillinger til kulturelle formål i 2022

1. Fondene bevilgede i alt 2,6 mia. kr. til kulturelle formål

Fondene bevilgede i 2022 i alt 2,6 mia. kr. til kulturelle formål. Heraf gik 161 mio. kr. til forskning. Ser man bort fra forskningsmidlerne, steg fondsmidlerne til kulturelle formål med 18 mio. kr. fra 2021 til 2022. Kulturelle formål modtog den femte største andel af midlerne blandt støtteformålene. *Se side 6 og 7.*

2. Kulturarv fik mest

58 % af de samlede midler til kulturelle formål gik i 2022 til støtteområdet kulturarv, som modtog knap 1,5 mia. kr. Områderne medier, biblioteker og litteratur modtog i alt 108 mio. kr., hvilket var den mindste andel (4 %) af de samlede midler. Endelig gik 16 % af midlerne til musik og scenekunst, 10 % til visuel kunst og design og 16 % til anden kulturel aktivitet. *Se side 9.*

3. Størstedelen af støtten til kulturelle anlæg kom fra fonde

Fondene bevilgede i 2022 776 mio. kr. til kulturelle anlæg, hvilket er 238 mio. kr. mere, end det offentlige gjorde. Det offentlige stod for langt størstedelen af midlerne til kulturelle aktiviteter (19,1 mia. kr. set over for fondenes knap 1,8 mia. kr.). *Se side 18.*

4. Offentlige institutioner og nonprofitorganisationer modtog mest

Den største modtagergruppe i 2022 var offentlige institutioner, som modtog 1,2 mia. kr. Nonprofitorganisationer modtog næstmest med 865 mio. kr. Dernæst modtog private virksomheder 207 mio. kr., og interne donationer¹ var på 175 mio. kr. i 2022. *Se side 10.*

5. Flest midler til danske modtagere

Fondene bevilgede 2,5 mia. kr. til danske modtagere, hvilket svarer til 97 % af fondenes samlede bevilgede midler til formålet. Udenlandske modtagere modtog 88 mio. kr. *Se side 11.*

6. Ansøgerdrevne indsatser fyldte mest

Bevillinger til aktiviteter, der blev drevet af ansøgere frem for fonden eller alliancer, modtog flest penge i 2022 (77 %). Ansøgerdrevne, fondsunderstøttede indsatser fyldte næstmest (18 %), mens alliancedrevne og fondsdrevne aktiviteter tilsammen fik 5 %. *Se side 13.*

7. Mange små fonde støttede

I 2022 bevilgede 624 fonde midler til kulturelle formål, og 60 % af disse var små fonde.² De 24 store fonde,

der støttede kulturelle formål i 2022, stod for 52 % af den samlede støtte til området. *Se side 15 og 16.*

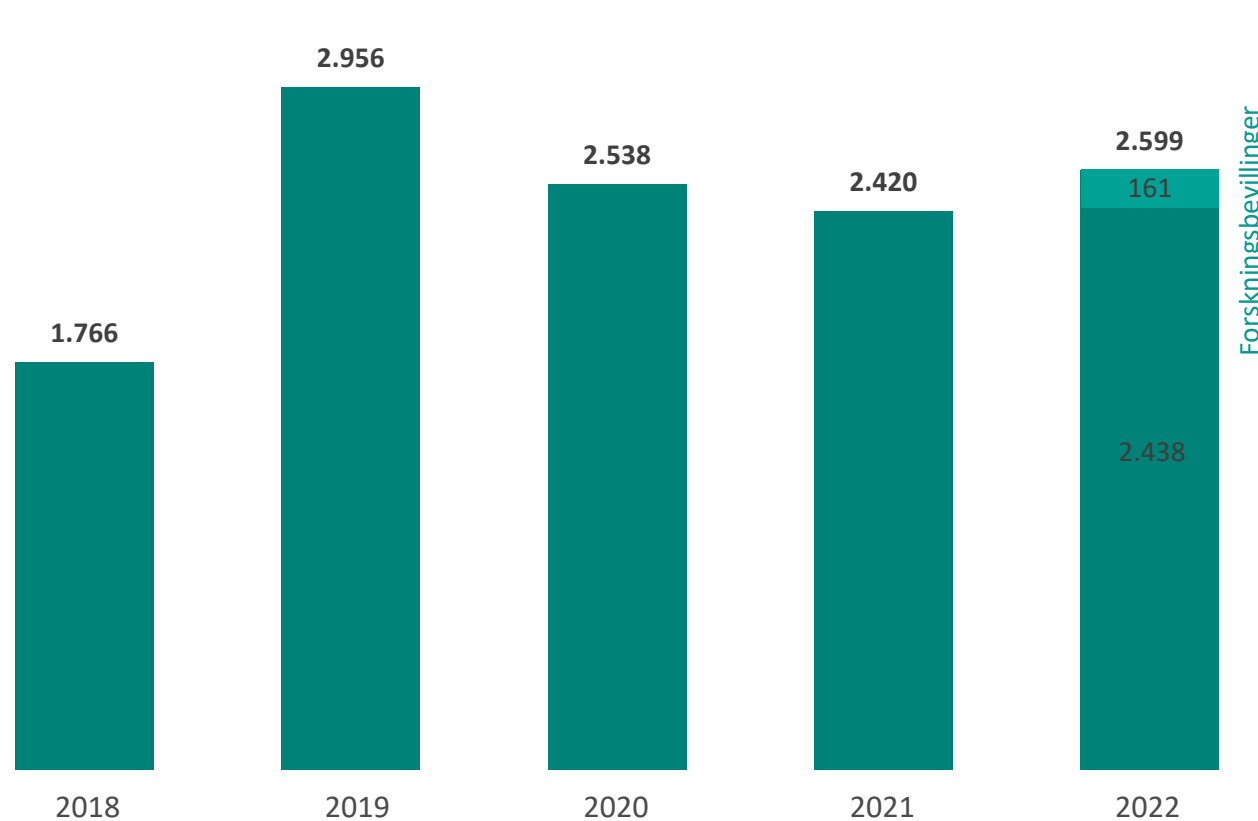
1) Interne donationer er indsatser, som fondene selv varetager, f.eks. et selvejende museums egne indkøb til egne udstillinger.

2) Fondene er kategoriseret efter individuelt, årligt bevillingsniveau: små (<1 mio. kr.), mindre (1-10 mio. kr.), mellemstore (10-50 mio. kr.), store (50-500 mio. kr.) og meget store (>500 mio. kr.).

Fondes bevillinger til kulturelle formål

Fundene bevilgede knap 2,6 mia. kr. til kulturelle formål i 2022

Figur 1: Bevilgede midler til kulturelle formål 2018-2022 (mio. kr.)

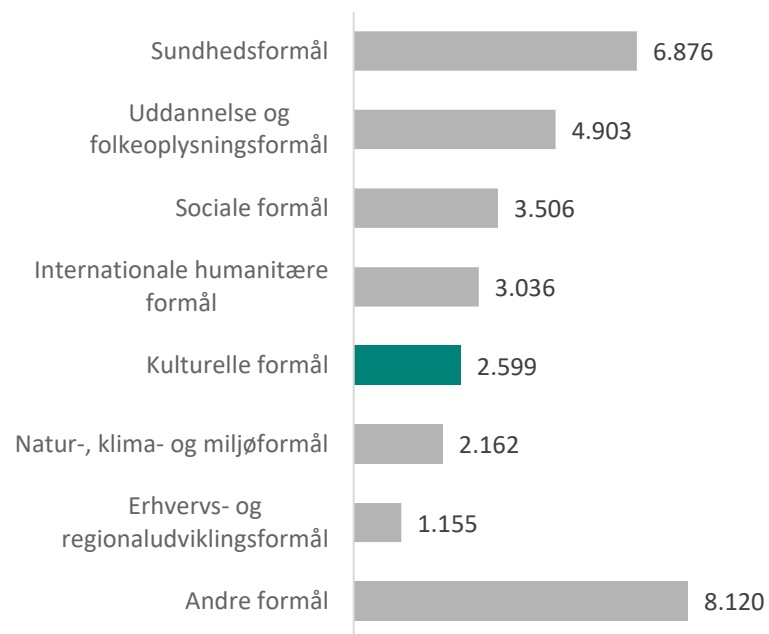


I 2018-21 lå forskningsbevillinger til kulturelle formål under 'videnskabelige formål'. I 2022 er forskningsbevillingerne lagt under kulturelle formål, og væksten i de samlede fondsmidler til formålet, der ses her, er derfor helt eller delvist af teknisk karakter (se side 3 og 20).

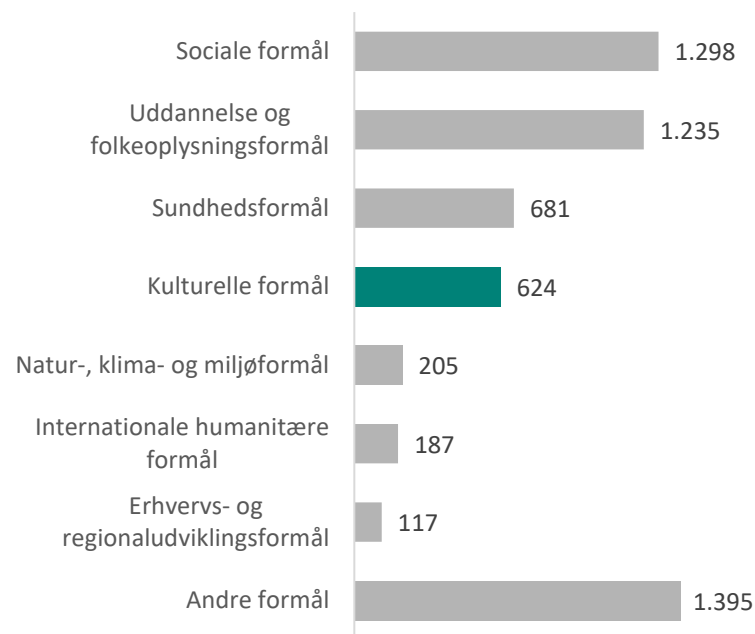
For årene 2018-2021 indgår derfor ingen forskningsbevillinger i grafen, da forskningsmidler til kulturelle formål udelukkende lå under 'videnskabelige formål' i denne periode.

Kulturelle formål set i forhold til øvrige støtteformål i 2022

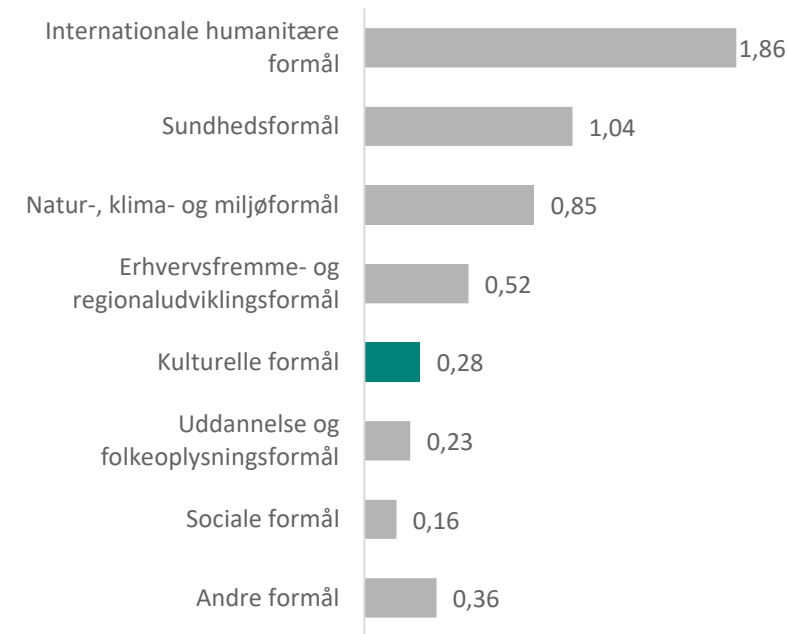
Figur 2: Bevilgede fondsmidler 2022 (mio. kr.)



Figur 3: Antal bevilgende fonde 2022



Figur 4: Gennemsnitsbevilling 2022 (mio. kr.)



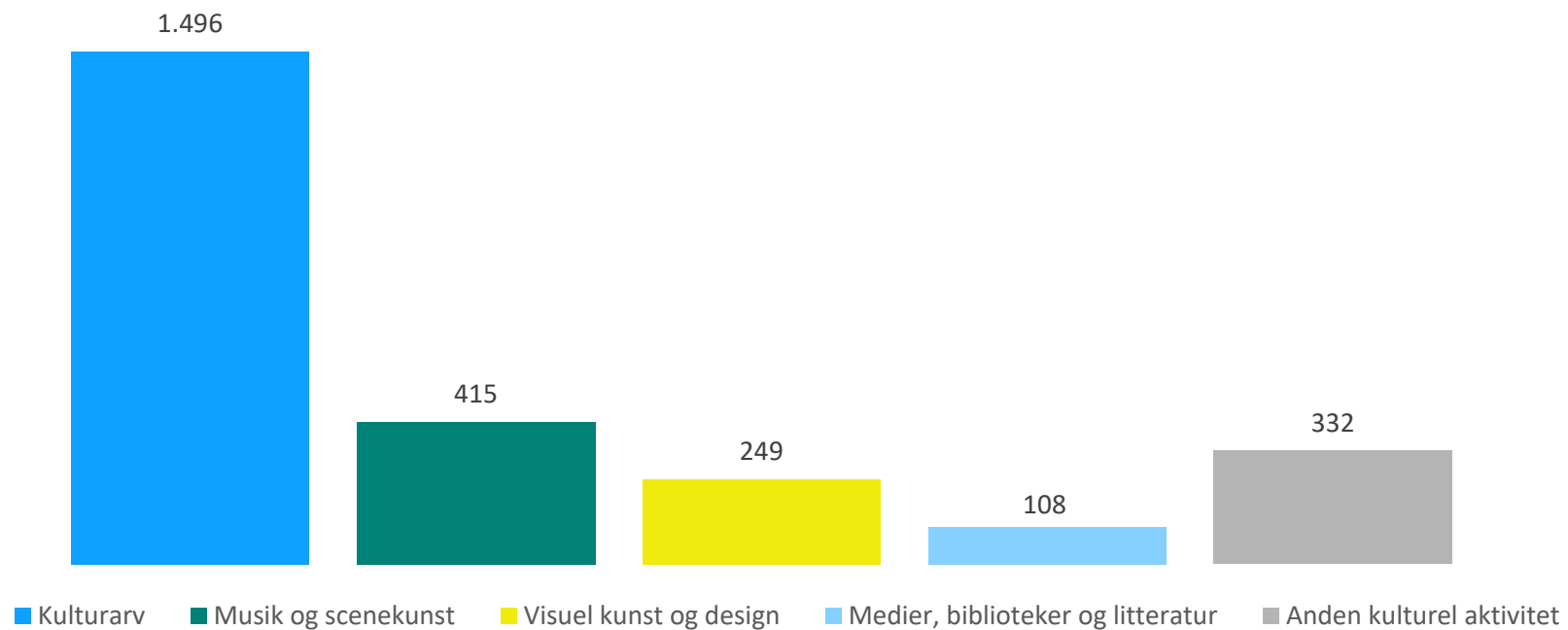
Note: vi ser bort fra 'andre formål' ift. placering i graf, fordi der her er tale om en samling af flere formål. Herunder ligger 2,3 mia. kr. til forskning, som ikke falder ind under de øvrige formål, og ca. 5 mia. kr. til ikke-almennyttige bevillinger.

Tabeller og figurer er baseret på tal fra Danmarks Statistik

Støtteområder og modtagere af fondsmidler

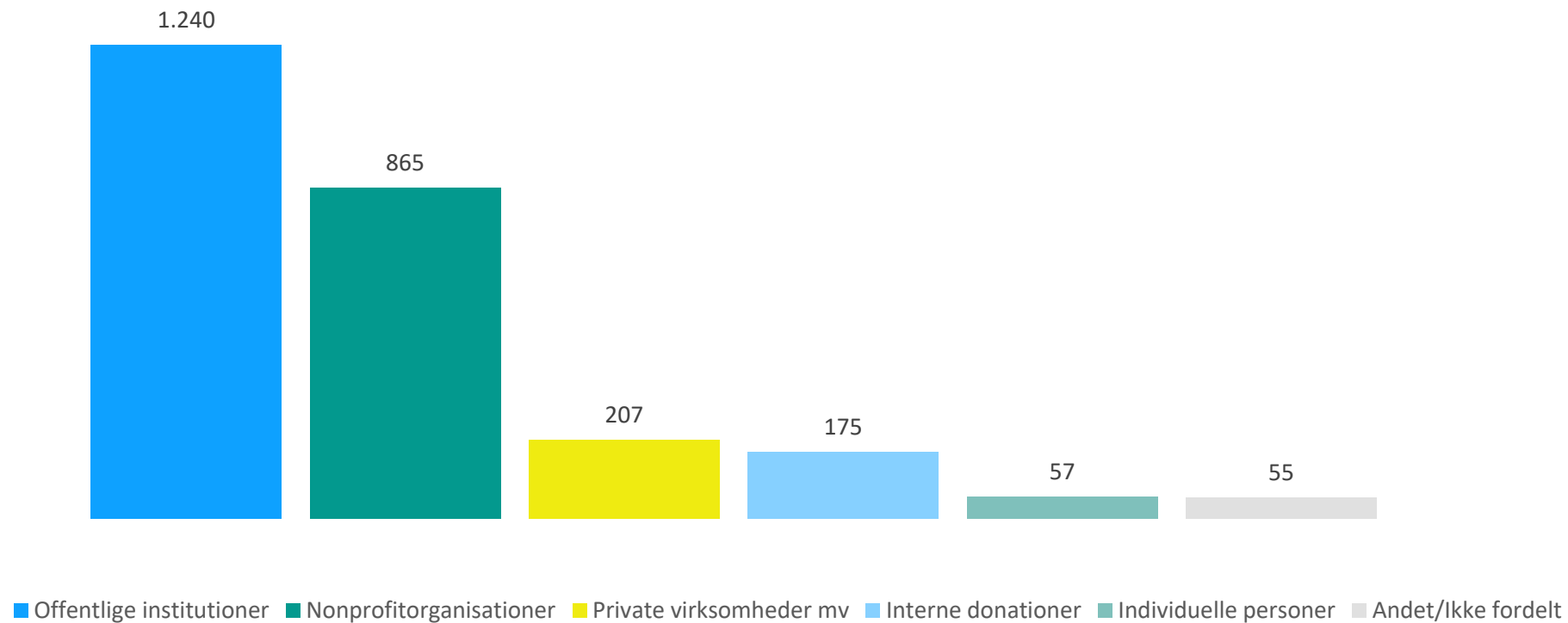
1,5 mia. kr. gik til kulturarv i 2022

Figur 5: Bevillinger til kulturelle formål i 2022 i mio. kr. fordelt efter støtteområder



1,2 mia. kr. gik til offentlige institutioner i 2022

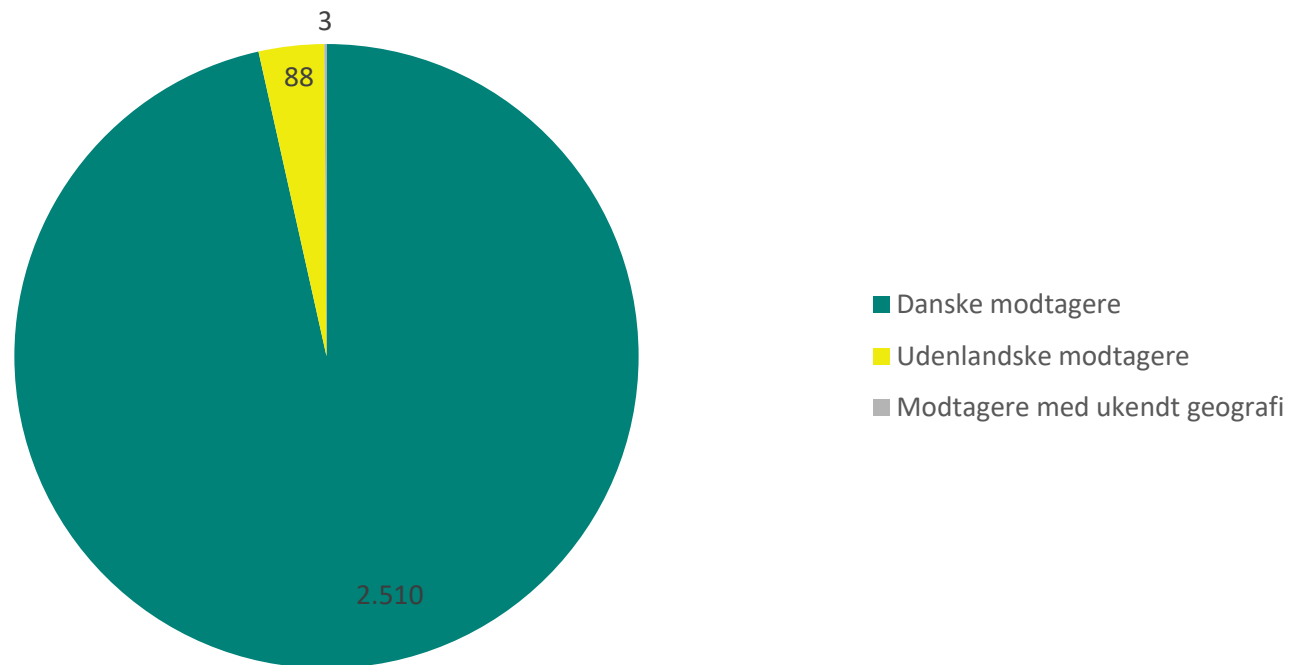
Figur 6: Bevilgede fondsmidler i mio. kr. til kulturelle formål i 2022 efter modtagertyper



Note: Kategorien 'andet/ikke fordelt' dækker over de bevillinger, der vedrører kulturelle formål, men hvor modtagergruppen ikke passer på de tilgængelige kategorier.

97% af midlerne gik til danske modtagere i 2022

Figur 7: Bevilgede fondsmidler i mio. kr. til kulturelle formål i 2022 fordelt efter modtagernationalitet

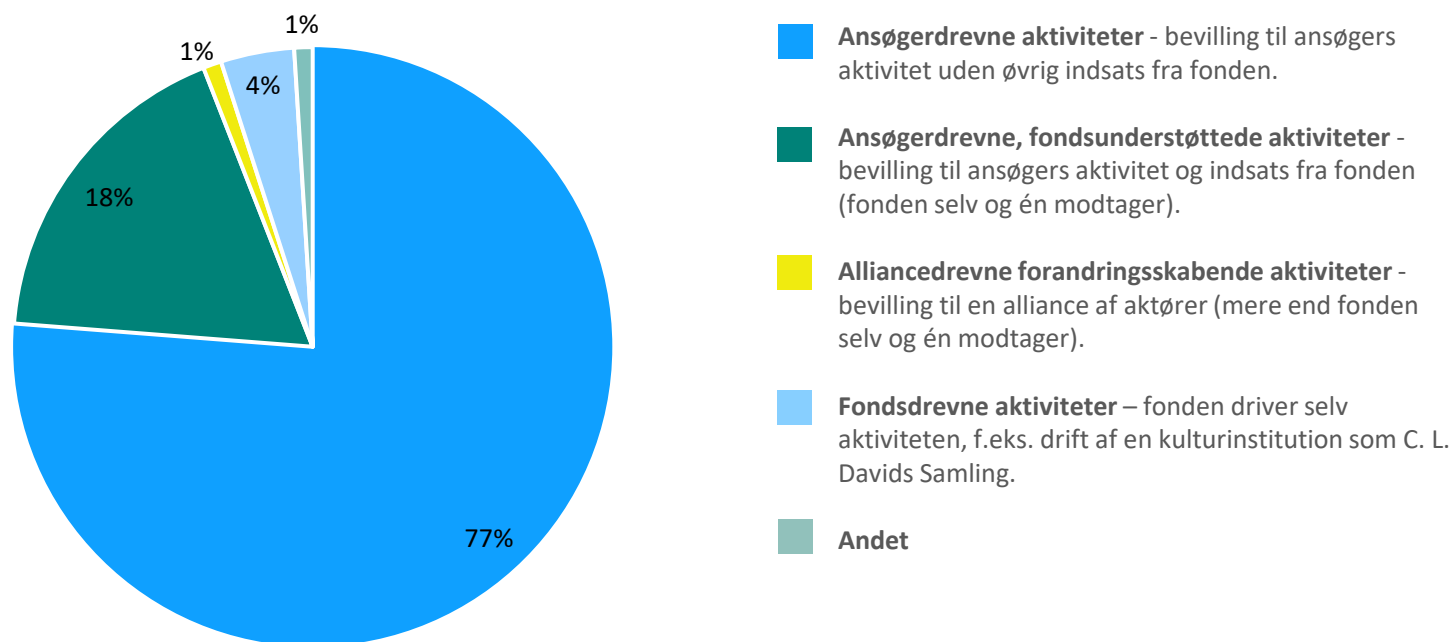


Note: Når vi taler om modtagere i Danmark, kan det også inkludere udenlandske indsatser tilknyttet en dansk modtager. Bevillingerne kan derfor f.eks. gå til internationale indsatser, selv om pengene går til danske modtagere, og omvendt.

Fondenens arbejdsformer

Størstedelen af de bevilgede midler gik til ansøgerdrevne aktiviteter

Figur 8: Bevilgede midler til kulturelle formål i 2022 i procent fordelt efter arbejdsformer

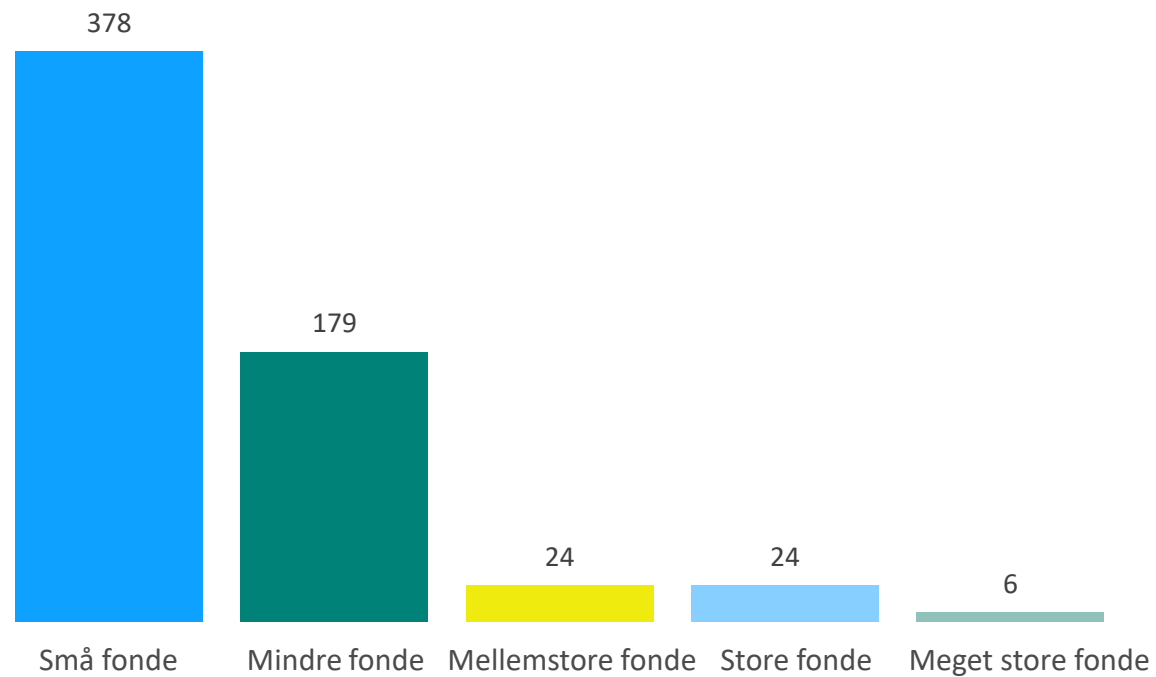


Note: Svarmulighederne spænder fra indsatser, der drives af ansøgere til indsatser der drives af fonden selv. Tallene for arbejdsform er baseret på detaljerede indberetninger til Danmarks Statistik, der samlet set er opgjort til 2.289 mio. kr. eller ca. 88 % af de samlede bevilgede midler til kulturformål. Der arbejdes således med en stor delmængde af de bevilgede midler til formålet, men ikke alle indberettede midler.

Fonde bag bevillinger til kulturelle formål

Der var 624 fonde, der støttede kulturelle formål i 2022

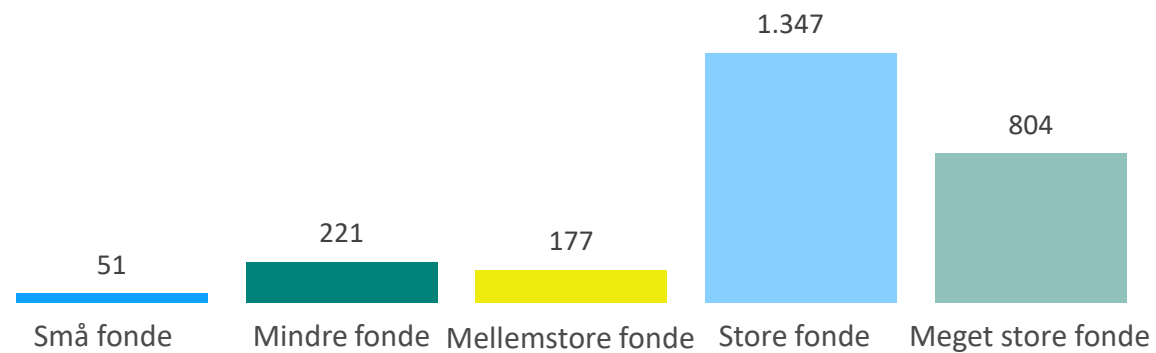
Figur 10: Antallet af fonde, der har bevilget til kulturelle formål i 2022, grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau



Note: Fondene er kategoriseret efter individuelt, årligt bevillingsniveau: små (<1 mio. kr.), mindre (1-10 mio. kr.), mellemstore (10-50 mio. kr.), store (50-500 mio. kr.) og meget store (>500 mio. kr.).

De store fonde stod for 52 % af de bevilgede midler i 2022

Figur 11: Fondes bevilgede midler i mio. kr. til kulturelle formål i 2022, grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau

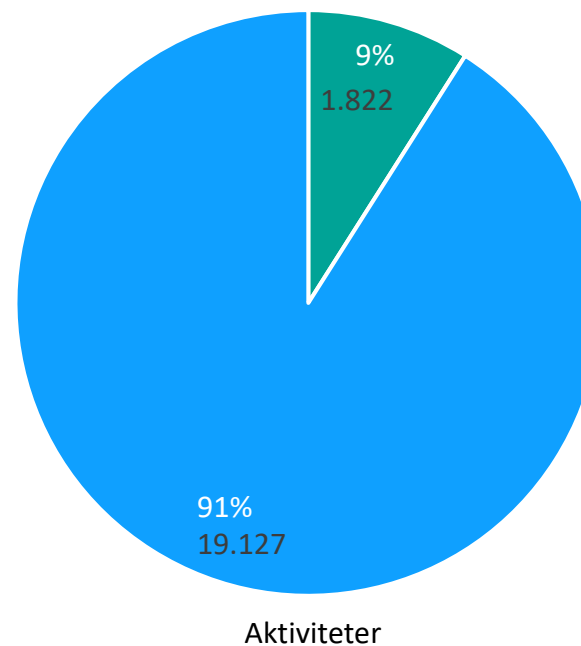
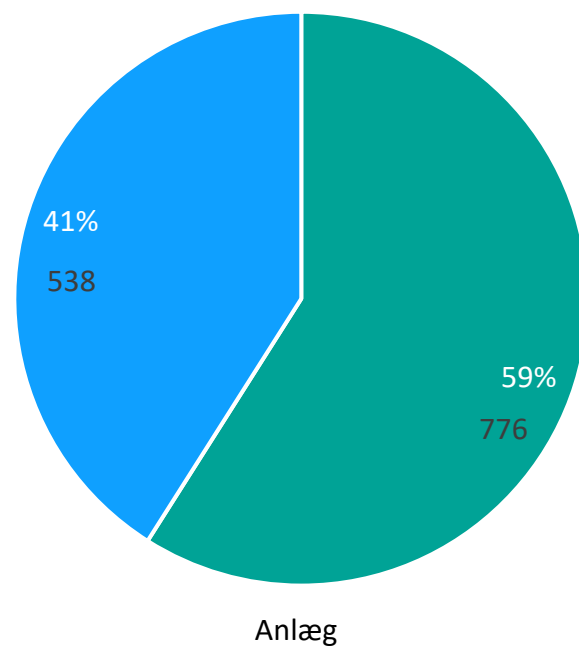


Note: Fondene er kategoriseret efter individuelt, årligt bevillingsniveau: små (<1 mio. kr.), mindre (1-10 mio. kr.), mellemstore (10-50 mio. kr.), store (50-500 mio. kr.) og meget store (>500 mio. kr.).

**Fondenes støtte til kulturelle formål
sammenlignet med støtte fra det
offentlige**

59 % af støtten til kulturelle anlæg kom fra fonde

Figur 11 og 12: Bevilgede midler til kulturelle formål i 2022 i mio. kr. og procent til hhv. anlæg og aktiviteter, opdelt på midler fra fonde og det offentlige



■ Fonde ■ Det offentlige



Fokuserer vi udelukkende på fondsmidler, fordelte fondene deres støtte til kulturelle formål i 2022 med 30 % til anlæg og 70 % til aktiviteter.

Til sammenligning viser det offentlige budget for kulturelle formål, at 3 % af de offentlige midler gik til anlæg, mens 97 % blev brugt på aktiviteter.

Definitioner, metode og kildegrundlag

Definitioner

Områder under kulturelle formål

Støtteformålet kultur dækker over en række forskellige støtteområder. Herunder ses Danmarks Statistiks definitioner fra indberetningsskemaet til fondsstatistikken.

- **Kulturarv:** Arkiver, fredede bygninger, fredede fortidsminder, kulturmiljøer og –landskaber, museer, zoologiske anlæg samt anden kulturarv.
- **Medier, biblioteker og litteratur:** Biblioteker, litteratur og bøger, film, biografier, medier samt medier, biblioteker og litteratur i øvrigt.
- **Musik og scenekunst:** Musik, scenekunst samt anden scene og musik.
- **Visuel kunst og design:** Arkitektur, billedkunst, design, kunsthåndværk samt anden visuel kunst og design.
- **Anden kulturel aktivitet:** Byfester, messer og festivaler samt anden kulturel aktivitet.

Fonde og filantropiske foreninger, herunder erhvervsdrivende og almene fonde

I analysen anvender vi generelt betegnelsen "fonde" for både "fonde" og "filantropiske foreninger" for at forenkle teksten. I visse tilfælde kan vi skelne mellem

erhvervsdrivende og almene (ikke-erhvervsdrivende) fonde, hvor det har analytisk relevans. Almene fonde driver slet ikke eller ikke i nogen særlig grad erhvervmæssig virksomhed. Erhvervsdrivende fonde har betydelig erhvervsaktivitet, ejer en bestemmende andel i en eller flere virksomheder eller driver egen virksomhed. De kan, men skal ikke, have et almennyttigt formål. De erhvervsdrivende fonde, der indgår i denne analyse, har stort set alle et almennyttigt formål.

Fundene er kategoriseret efter individuelt, årligt bevillingsniveau: små (<1 mio. kr.), mindre (1-10 mio. kr.), mellemstore (10-50 mio. kr.), store (50-500 mio. kr.) og meget store (>500 mio. kr.).

Bevillinger og udbetalinger

En bevilling er fondens tilsagn om støtte, mens en udbetaling er det faktiske beløb, der udbetales på baggrund af bevillingen. For eksempel kan en fond bevilge midler i 2022 og udbetale dem i 2023, eller store bevillinger kan udbetales over flere år.

Almennyttige og andre bevillinger

På baggrund af data fra Danmarks Statistik kan vi i analysen ikke afgøre, om en bevilling er til

almennyttige aktiviteter eller ej. Analysen fokuserer derfor på de samlede bevillinger. Tidligere var kun en lille del af midlerne ikke-almennyttige, men i 2022 steg denne andel markant fra 2 % i 2021 til 17 % på grund af mange bevillinger til familieformål. Danmarks Statistik opdeler ikke disse bevillinger yderligere, men bemærker, at de fleste ikke-almennyttige bevillinger er kategoriseret som "Andre formål" og derfor kun udgør en lille del af analysen af midler til kulturelle formål.

Metode og kildegrundlag

Denne analyse anvender en kvantitativ metode baseret på de nyeste data fra [Danmarks Statistiks fondsstatistik](#), inklusiv særkørsler foretaget for Fondenes Videnscenter. Beløbene i analysen er opgivet i løbende priser.

Data omfatter primært 2022 og få steder perioden 2018-2022. I sidste års fondsstatistik (for 2021) og de tidligere år, lå langt de fleste forskningsbevillinger under et tværgående formål (videnskabelige formål). Men der lå også en mindre del af forskningsbevillingerne under støtteformålene, som forskningen vedrørte (f.eks. sundhed, kultur mv.).

Det er ændret fra fondsstatistikken 2022 sådan at forskningsbevillingerne er samlet på de støtteformål, som bevillingerne primært anvendes til forskning inden for. De forskningsbevillinger, der ikke passer under fondsstatistikens støtteformål, findes under 'andre formål'.

Ændringen betyder, at vi på sigt kan få et bedre overblik over de samlede bidrag til de enkelte støtteformål. Det betyder også, at vi nu og nogle år frem, ikke kan fortælle så meget om udviklingen i bevillinger over flere år, fordi data ikke er sammenlignelige. Det gælder bl.a. for udviklingen i antal fonde, der bidrager til et støtteformål. Visse

steder vælger vi at beskrive udviklingen uden forskningsmidler, fordi vi på den måde kan vise mere om udviklingen under støtteformålet.

Der kan dog være større usikkerhed i tallene, indtil det nye indberetningskema er fuldt implementeret, så sammenligninger med tidligere år bør foretages med forsigtighed.

Ydermere er antallet af fonde, der har indberettet 2022-tal til Danmarks Statistik, steget fra 350 til 550.

Analysen fokuserer på de 3.658 fonde, der foretog bevillinger i 2022 ud af Danmarks 9.155 fonde og fondslignende foreninger. Dataindsamlingen omfatter private erhvervsdrivende fonde, almene fonde, selvejende institutioner og udvalgte private foreninger. Bemærk, at opgørelsen kan indeholde fonde, som ikke længere eksisterer, da opdatering af CVR-registret kan være forsinket.

Ved indberetning til Danmarks Statistik kan fondene kun vælge ét primært formål. Dette betyder, at projekter, der omfatter flere formål, kan være registreret under et andet hovedformål, selvom kulturelle formål også indgår i projektets formål.

Sammenligning med Skatteforvaltningens opgørelse

Man kan ikke direkte sammenligne Danmarks Statistiks fondsstatistik med Skatteforvaltningens opgørelse over skattepligtige bevillinger. Selvom almentyttige bevillinger normalt er fradragsberettigede, gælder det ikke altid for erhvervsdrivende fonde, hvor datterselskaber udgør hovedindtægtskilden. Det skyldes den såkaldte prioriteringsregel.

Variierende uddelingsniveau

Store udsving i fondenes bevillingsniveauer kan påvirke fondsstatistikken. Årsagerne til udsving i bevillingsniveauerne kan f.eks. være, at en fond har som praksis hvert tredje til femte år at give regelmæssige og flerårige større bevillinger til et område, at fonden ændrer strategi, eller at de midler, fonden har til rådighed til uddelinger, varierer fra det ene år til det næste. Det kan også have indflydelse på uddelingsniveauerne, hvilke projekter fondene bliver præsenteret for af den omverden, de støtter.

Kontakt

Har du spørgsmål eller kommentarer?
Kontakt os på info@fondenensvidenscenter.dk

Du kan finde flere analyser og mere viden om fonde på vores hjemmeside. Her kan du også tilmelde dig vores nyhedsbrev, hvis du vil holdes løbende opdateret om nye udgivelser:
www.fondenensvidenscenter.dk